

Ratkojakonkari muistelee, osa 5

Tämä on toinen osa ratkontamuisteluskustantani, joka koskee 1980-lukua. Edellisessä osassa käsitelinkin erikseen kahden tuon vuosikymmenen ilmiötä, jotka vaikuttivat muita syvällisemmin: Aulis Lehdon aloittamista Hesarin laatijana ja Sanaristikoseura Sanaseppöjen muokantuloa kuvioihin.

Olin 1980-luvun puoliväliin asti ratkonut aika lailla yksinani. Tuttujen joukossa ei ollut löytynyt toista saman tason friikkiä, ei sitten kysymys sukulaisista, opiskelutovereista tai satunnaisemmista tuttavista. Kaikki ristikoihin liittyvät ajatukset olivat lähinnä omiani.

Tämä muuttui radikaalisti 1980-luvun puolivälissä liittyttyäni Sanaseppöihin. Minulle tärkein kohtaaminen tapahtui Kotkassa 27.7.1985. Silloin tapasin ensimmäistä kertaa Joutsin Pekan ja Vuokilan Erkin. Tuosta tapaamisesta käynnistyi elinikäinen ystävyys ja vielä aktiivisempi toimiminen ristikoiden parissa.

Laatijoiden kanssa tapaaminen henkilökohtaisesti avasi omaa ratkonta-ajattelua huomattavasti. Samalla tavalla vaikutti paikalliskerhokokouksissa toisten ratkojien tapaaminen. Omat arviot

ratkojana saivat lisää perspektiiviä. Tuttujen joukossa oli ihmisiä, joihin voi koska tahansa ottaa yhteyttä ristikkoasioissa. Sanaseppöjen piirissä sain myös ensimmäiset kimpparatkonnan antoisat kokemukset.

Ristikkotarjonta kulki aika lailla vakioituneita ratoja. Ristikkolehden kustantajat olivat edelleen perheyriityksiä, jotka kukin toimivat omista lähtökohdistaan. Lehtien määrät olivat nykyiseen verrattuna pieniä, ne olisi todennäköisesti ehtinyt ratkoa kaikki, jos olisi yrittänyt. Minulle selvä ykkönen oli lisäksi Ristikot, siellä kurkotettiin uusiin tasoihin ja laatijakunta vastasi minun ratkontamieltymyksiäni.

Sanoma- ja aikakauslehdet jatkoivat entisillä linjoilla. Hymy-lehdestä muistan Pekka Joutsin aukeaman kokoiset ristikot erityisesti, aukoiden laajuudet ja sanapituudet sellaisilla tasoilla, joihin harvat pystyivät. Sanomalehdistä tämä Ilta-Sanomien eli vielä jonkinlaista hiljaista ristikkokautta, nouseminen Suomen monipuolisimmaksi ristikkojulkaisuksi alkoi vasta 1990-luvulla.

Ratkojana uskon, että kanssakäymisen lisääntyminen niin laatijoiden, julkaisijoiden kuin ratkojienkin kesken alkoi 1980-luvun lopulla vaikuttaa ristikoiden laatua nostavasti. Siitä hyötyivät lopulta kaikki, mutta erityisesti ratkojat, tällainen vanha konkarikin.

Antti Skyttä

antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi.